

# KOMMISSIONEN

## KOMMISSIONENS BESLUT

av den 6 december 2006

om den stödordning för forskning och utveckling inom luftfartssektorn som Belgien har genomfört

[delgivet med nr K(2006) 5792]

(Endast de franska och nederländska texterna är giltiga)

(Text av betydelse för EES)

(2007/199/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNA KOMMISSION HAR FATTAT  
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget <sup>(1)</sup>, särskilt artikel 7,

med beaktande av kommissionens beslut av den 22 juni 2006 <sup>(2)</sup> genom vilket kommissionen inledde det förfarande som anges i artikel 88.2 avseende stöd C 27/2006 (f.d. NN 22/2004),

efter att i enlighet med nämnda artikel gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

### 1. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 13 februari 2004, som registrerades hos kommissionen den 18 februari 2004, anmälde Belgien en stödordning för forskning och utveckling inom luftfartssektorn. Genom skrivelser av den 23 december 2004 och den 1 juli 2005, som registrerades hos kommissionen den 3 januari och den 5 juli 2005, lämnade Belgien kompletterande upplysningar.

<sup>(1)</sup> EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

<sup>(2)</sup> EUT C 196, 19.8.2006, s. 7.

- (2) Genom en skrivelse av den 22 juni 2006 underrättade kommissionen Belgien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd.

- (3) Genom en skrivelse av den 11 september 2006, som registrerades samma dag, lämnade Belgien sina synpunkter till kommissionen.

- (4) Genom en skrivelse av den 2 oktober 2006 anmodade kommissionen Belgien att lämna kompletterande upplysningar, vilka lämnades genom skrivelser av den 23 och den 24 november 2006, som registrerades samma dag.

- (5) Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* <sup>(3)</sup>. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödordningen i fråga.

- (6) Kommissionen har inte tagit emot några synpunkter från berörda parter.

### 2. BESKRIVNING

#### 2.1 Stödordningens syfte, rättsliga grund, varaktighet och budget

- (7) Stödordningens syfte är att stärka den tekniska kapaciteten hos belgiska företag som deltar i program för utveckling av civila flygplan, samt att bevara och utveckla selsättningen inom denna sektor. De belgiska myndigheterna bedömer att stödordningen kan komma att skapa mellan 2 500 till 3 000 nya arbeten inom de närmaste 20 åren.

<sup>(3)</sup> Se fotnot 2.

- (8) Den 1 december 2000 beslutade den belgiska regeringen att finansiera en stödordning för forskning och utveckling inom luftfartssektorn. Dessa stöd beviljas av den federala regeringen enligt ett avtal som den ingick den 20 november 2001 med regionerna, på grundval av budgetlagen (lagen om en första justering av 2001 års allmänna utgiftsbudget – lag av den 27 juli 2001, offentliggjord i Belgiens officiella tidning [*Belgisch Staatsblad/Moniteur belge*] den 14 maj 2002).
- (9) Inom ramen för denna stödordning får staten utbetala förskott till stödmottagande företag mellan 2002 och 2006. Enligt den belgiska regeringens beslut av den 1 december 2000 fördelas den sammanlagda budgeten på 195 038 000 euro enligt följande: 112 457 000 euro för tillverkare av flygplansskrov, 41 307 000 euro för tillverkare av komponenter och 41 274 000 euro för tillverkare av motorer.

## 2.2 Stödmottagare, forskningsverksamhet och stödberättigande kostnader

- (10) Stödordningen omfattar företag etablerade i Belgien, handelspartner eller underleverantörer till leverantörer av motorer eller utrustning avsedd för program för utveckling av civila flygplan. Dessa företag bör förfoga över teknik som är av intresse för konstruktören eller dennes handelspartners och som är avsedd att tillämpas i det slags flygplan som avses.
- (11) Den belgiska statens intervention består av ett stöd för kostnaderna för verksamhet med industriell forskning (RI) och utveckling före det konkurrensutsatta stadiet (DPC) enligt bilaga I i gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling<sup>(4)</sup> (nedan kallade rambestämmelser för FoU).
- (12) Stödberättigande kostnader för FoU utgörs av de kostnader som är direkt kopplade till projektet, med undantag för alla kommersiella kostnader eller de kostnader för marknadsföring som behövs för att få kontrakt, under förutsättning att dessa har uppstått efter den 1 december 2000, att företaget kan motivera dessa, att de har kontrollerats och godkänts av den federala regeringen och att de är nödvändiga för att genomföra de FoU-uppgifter som definieras ovan. De stödberättigande kostnaderna skall motsvara definitionerna i bilaga II i gemenskapsramarna för FoU. Certifieringskostnaderna omfattas inte.

## 2.3 Instrument, stödnivå och kumulering av stöd

- (13) Stödet beviljas i form av förskott som skall återbetalas till staten genom indexreglerade betalningar kopplade till de berörda produkternas eller teknikernas försäljning, med en högsta stödnivå på 75 % av kostnaderna för verksamhet med industriell forskning (basnivå 60 %, plus eventuell bonus, men som aldrig kan överstiga 75 %) och 50 % av kostnaderna för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet (basnivå 40 %, plus eventuell bonus, men som aldrig kan överstiga 50 %).
- (14) Förskottet återbetalas enligt principen att ett bidrag skall betalas för den omsättning projektet genererar och avser fullständig återbetalning av förskottet. I det modellavtal som skall ingås mellan den belgiska staten och det stödmottagande företaget anges att det berörda företaget inte under några omständigheter skall återbetala ränta på förskottsbeloppet. Återbetalningarna upphör när förskottets kapitalbelopp har återbetalats.

## 2.4 Stödets stimulerande verkan och åtaganden

- (16) I stödordningen anges att villkoren i fråga om stödets nödvändighet och stimulerande verkan skall iakttas. Varje stödberättigat projekt bör innehålla en viss teknisk eller finansiell risknivå som hindrar att det företag som ansöker om stöd helt kan finansiera det. Det företag som ansöker om stöd skall lämna komplett teknisk och ekonomisk dokumentation innan ett eventuellt stöd beviljas. Varje dokumentation bedöms individuellt av det behöriga ministeriet för ekonomi och vetenskapspolitik. De belgiska myndigheterna åtar sig också att kontrollera stödets stimulerande verkan utifrån undersökningar hos de stödmottagande företagen och att påvisa denna stimulerande verkan i årsrapporter till kommissionen.
- (17) De belgiska myndigheterna åtar sig att anmäla stora projekt individuellt genom tillämpning av punkt 4.7 i gemenskapsramarna för FoU. De har anmält stödet till företaget Techspace Aero för genomförandet av lågtrycks-kompressorer för motorn GP7000 (stöd C 28/2006 – f.d. NN 23/2004).

<sup>(4)</sup> EGT C 45, 17.2.1996, s. 5.

## 2.5 Skäl till att förfarandet har inletts

- (18) I sitt beslut av den 22 juni 2006 undersökte kommissionen stödåtgärden mot bakgrund av gemenskapsramarna för FoU och uttryckte sina tvivel avseende stödets förenlighet med dessa.
- (19) Kommissionen har konstaterat att stödet beviljades i form av ett förskott vars återbetalningsvillkor är kopplade till försäljningen av den produkt som är ett resultat av forskningsverksamheten. Detta slag av förskott som skall återbetalas om projektet lyckas är praxis inom luftfartssektorn.
- (20) I punkt 5.6 i gemenskapsramarna för FoU anges detta slags förskott. Det anges att det för dessa instrument kan godkännas en högre stödnivå än den vanliga (25 % för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet och 50 % för industriell forskning), utifrån en bedömning som görs från fall till fall av villkoren för återbetalning.
- (21) Efter det att gemenskapsramarna för FoU trädde i kraft har många ärenden anmälts till kommissionen avseende stöd som beviljas i form av förskott som skall återbetalas om projektet lyckas. Kommissionen har därför utvecklat en praxis för tolkning av punkt 5.6 i gemenskapsramarna <sup>(3)</sup>.
- (22) I de ärenden som kommissionen hittills har bedömt skulle inte bara förskottets kapitalbelopp återbetalas enligt bestämmelserna om återbetalning av förskott om programmet lyckas, utan också räntor, beräknade genom tillämpning av de referens- och diskonteringsräntor som kommissionen fastställt för den berörda medlemsstaten vid den tidpunkt då stödet beviljades. Återbetalningen ökade om programmet hade särskild framgång.
- (23) Under dessa omständigheter har kommissionens praxis varit att begränsa "förskottets storlek i förhållande till de stödberättigande kostnaderna" till högst 40 % för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet och till 60 % för industriell forskning, dessa basnivåer har i vissa fall kunnat höjas med de satser som anges i punkt 5.10 i gemenskapsramarna för FoU.
- (24) I denna stödordning noterar kommissionen att de belgiska myndigheterna har använt dessa tröskelvärden på 40 % och 60 % (plus eventuell bonus i överensstämmelse med punkt 5.10 i gemenskapsramarna för FoU), trots att bestämmelserna om återbetalning av det utbetalda förskottet inte omfattar någon ränteutbetalning, inte ens om programmet lyckas.
- (25) Villkoren för återbetalning av stödet är betydligt mer gynnsamma för de stödmottagande företagen än de sedvanliga villkoren för återbetalning i de stödärenden som kommissionen hittills har bedömt. Avsaknaden av krav på återbetalning av räntor leder till vissheten om att ett inslag av stöd tas emot, medan detta stödsinslag helt kan utebli om programmet lyckas (och kan vid stor framgång till och med bli negativt, med resultat att staten tjänar pengar också i reala termer).

## 3. BELGIENS SYNPKUNKTER

### 3.1 Stödordningens budget

- (26) Till följd av beslutet av den 22 juni 2006 har de belgiska myndigheterna preciserat att finansieringen avsedd för tillverkare av flygplansskrov inte omfattas av stödordningen i fråga. I det belgiska ministerrådets beslut av den 1 december 2000 särskiljs den budget som beviljats tillverkare av flygplansskrov från den som beviljats tillverkare av komponenter och tillverkare av motorer. Bestämmelserna för beviljande av stöd till tillverkare av flygplansskrov skiljer sig tydligt från bestämmelserna för tillverkare av komponenter och tillverkare av motorer. Bara de sistnämnda företagen omfattas av det statliga stöd som infördes genom den belgiska regeringens beslut av den 1 december 2000.

### 3.2 Anpassning av det statliga stöd som beviljas för tillverkare av komponenter och motorer

- (27) De belgiska myndigheterna vill ändra stödet till tillverkare av komponenter och motorer enligt det modellavtal som lämnades till kommissionen den 23 november 2006. Två anpassningsalternativ har lagts fram. För varje projekt som får stöd skall ett av alternativen väljas.

- (28) Det första alternativet består av att återkräva en del av stödet för att få ned stödnivån till den som anges i gemenskapsramarna för FoU (högst 50 % för industriell forskning och 25 % för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet, plus eventuell bonus). De belgiska myndigheterna återkräver överskottsstödet senast den 31 mars 2007 genom tillämpning av en ränta som motsvarar kommissionens referens- och diskonteringsräntor vid den tidpunkt då stödet beviljades. Utöver detta återkrav begär de belgiska myndigheterna i enlighet med stödavtalet återbetalning utan ränta av den del av stödet som företaget behåller om projektet lyckas.

<sup>(3)</sup> Se de ärenden som det hänvisas till i fotnot 5 i kommissionens beslut av den 22 juni 2006 (EUT C 196, 19.8.2006, s. 7).

Tabell 1

## Förskott som anpassas till stödnivåerna

| Stödmottagare     | Stödberättigande kostnader<br>(i tusen euro) |                                         | Slutlig stödnivå |                                         | Förskott som utbetalats<br>(i tusen euro) | Återkrav med ränta<br>(i tusen euro) | Räntesats |
|-------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------|------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------|-----------|
|                   | Ind. forskning                               | Utv. före det konkurrensutsatta stadiet | Ind. forskning   | Utv. före det konkurrensutsatta stadiet |                                           |                                      |           |
| Septentrio        | [... (*)]                                    | [...]                                   | 60 %             | 35 %                                    | 5 454                                     | 912                                  | 3,95 %    |
| ASCO              | [...]                                        | [...]                                   | 50 %             | 25 %                                    | 1 473                                     | 407                                  | 3,95 %    |
| ASCO              | [...]                                        | [...]                                   | 50 %             | 25 %                                    | 2 434                                     | 988                                  | 3,95 %    |
| ASCO              | [...]                                        | [...]                                   | 50 %             | 25 %                                    | 3 308                                     | 1 180                                | 3,70 %    |
| LMS               | [...]                                        | [...]                                   | 50 %             | 25 %                                    | 3 264                                     | 782                                  | 4,43 %    |
| BARCO             | [...]                                        | [...]                                   | 50 %             | 25 %                                    | 0                                         | 0                                    | —         |
| BARCO             | [...]                                        | [...]                                   | 50 %             | 25 %                                    | 2 120                                     | 575                                  | 3,95 %    |
| BARCO             | [...]                                        | [...]                                   | 50 %             | 25 %                                    | 904                                       | 189                                  | 4,08 %    |
| Advanced Products | [...]                                        | [...]                                   | 60 %             | 35 %                                    | 23                                        | 8                                    | 4,43 %    |

(\*) Affärshemlighet.

- (29) I det andra alternativet behålls det återbetalningspliktiga förskottet bara om projektet lyckas och återbetalningen anpassas i enlighet med kommissionens praxis. De återbetalningsvillkor som de belgiska myndigheterna använder är stegvisa och gör det möjligt att, när projektet lyckats, återkräva det nominella beloppet och den ränta som beräknats på grundval av kommissionens referens- och diskonteringsräntor som gällde vid den tidpunkt då stödet beviljades.

Tabell 2

## Förskott vars återbetalning anpassas i enlighet med gemenskapens praxis

| Stödmottagare        | Stödberättigande kostnader<br>(i tusen euro) |                                         | Stödnivå       |                                         | Förskott<br>(i tusen euro) | Räntor<br>(i tusen euro) <sup>(1)</sup> | Räntesats | Framgång<br>(sålda ship-sets) |
|----------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------|----------------|-----------------------------------------|----------------------------|-----------------------------------------|-----------|-------------------------------|
|                      | Ind. forskning                               | Utv. före det konkurrensutsatta stadiet | Ind. forskning | Utv. före det konkurrensutsatta stadiet |                            |                                         |           |                               |
| Europlasma           | [...]                                        | [...]                                   | 75 %           | 50 %                                    | 1 262                      | 525                                     | 4,80 %    | [...]                         |
| Europlasma           | [...]                                        | [...]                                   | 75 %           | 50 %                                    | 719                        | 290                                     | 4,80 %    | [...]                         |
| Europlasma           | [...]                                        | [...]                                   | 75 %           | 50 %                                    | 1 202                      | 362                                     | 4,80 %    | [...]                         |
| Electronic Apparatus | [...]                                        | [...]                                   | 70 %           | 50 %                                    | 8 131                      | 3 062                                   | 4,08 %    | [...]                         |
| Samtech              | [...]                                        | [...]                                   | 70 %           | 50 %                                    | 1 075                      | 305                                     | 4,36 %    | [...]                         |
| XenICS/FOS & S       | [...]                                        | [...]                                   | 70 %           | 50 %                                    | 8 214                      | 3 482                                   | 4,08 %    | [...]                         |

<sup>(1)</sup> Som återbetalas i samband med att förskottet återbetalas.

(30) Projektens kommersiella framgång fastställs på grundval av den förväntade försäljningen vid den tidpunkt då stödet beviljas. Den totala försäljningen beaktas när förskottet skall återbetalas.

(31) Den återbetalning som är kopplad till försäljningen har fastställts för Electronic Apparatus och XenICS/FOS & S. Denna fastställda betalning gör det möjligt att återbetala kapitalbeloppet och räntorna.

(32) Däremot är återbetalningen kopplad till att försäljningen är rörlig för Europlasma och Samtech. I dessa fall delas den rörliga betalningen upp i

— ett fast belopp som motsvarar förskottets kapitalbelopp fördelat på det antal sålda produkter som fastställer projektets framgång, och

— ett rörligt belopp beräknat på försäljningen, som täcker räntebetalningarna för det kapitalbelopp på förskottet som återstår att betala.

(33) Europlasma gör linjära (lika stora) återbetalningar.

(34) Electronic Apparatus återbetalningar görs i fem omgångar på [...] "shipsets" per omgång. Om programmet stoppas mitt i en omgång innan projektet lyckats gör företaget en slutlig återbetalning i förhållande till den genomförda försäljningen efter det att den senaste omgången nåddes.

(35) Slutligen gör Samtech och XenICS/FOS & S succesivt ökande återbetalningar. Följande tre återbetalningsfaser har fastställts:

— Den första fasen motsvarar försäljningen av den första tredjedelen.

— I den andra fasen, som motsvarar försäljningen av den andra tredjedelen, förväntas återbetalningarna bli två gånger högre än i den första fasen.

— I den tredje fasen, som motsvarar försäljningen av den sista tredjedelen, förväntas återbetalningarna bli tre gånger högre än i den första fasen.

(36) Då stödet nyligen har beviljats fastställde de belgiska myndigheterna den 31 december 2018 som sista datum för återbetalning av samtliga kontrakt i tabell 2, med undantag för kontraktet med Samtech, där sista datum fastställts till den 31 december 2021.

### 3.3 Åtaganden

(37) De belgiska myndigheterna åtar sig att

— ändra de ursprungliga avtalen senast den 31 december 2006 för att få dem att överensstämma med de modellavtal som lämnades den 23 november 2006 och de återbetalningsvillkor som anges i punkterna 0 till (36) i detta beslut,

— överlämna de ändrade och undertecknade avtalen senast den 31 december 2006,

— iaktta kommissionens praxis i fråga om villkoren för återbetalning om ytterligare förskott beviljas före den 31 december 2006 med högre stödnivå än de stödnivåer som anges i gemenskapsramarna för FoU,

— vidta lämpliga åtgärder om nytt stöd beviljas enligt denna stödordning efter ikraftträdandet av gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation.

## 4. BEDÖMNING

### 4.1 Förekomst av statligt stöd

(38) Stödordningen finansieras av den belgiska federala regeringen. Den gynnar vissa tillverkare av komponenter och motorer inom luftfartssektorn. Förskotten återbetalas bara om den produkt som är ett resultat av forskningen har kommersiell framgång, och i vissa fall är återbetalningarna räntefria. Det gör att förskotten blir mer förmånliga än lån på marknadsvillkor. Slutligen kan stödordningen snedvrider konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna, med tanke på att tillverkare av komponenter och motorer från andra medlemsstater bedriver verksamhet inom denna sektor. Stödåtgärden uppfyller därmed de kumulativa kriterierna för statligt stöd i enlighet med artikel 87.1 i EG-fördraget.

(39) Den totala volym statligt stöd som beviljats genom stödordningen i fråga motsvarar 82 581 000 euro fördelade på 41 307 000 euro för tillverkare av komponenter och 41 274 000 euro för tillverkare av motorer.

### 4.2 Stödets olaglighet

(40) De individuella stöd som genomförts inom ramen för stödordningen beviljades genom avtal mellan staten och de stödmottagande företagen. Den avtalsmodell som de belgiska myndigheterna har lämnat innehåller ingen upphävnadeklausul varigenom betalningen av förskotten omfattas av kommissionens bedömning av stödåtgärden i enlighet med gemenskapens regler om statligt stöd. Eftersom stödåtgärden redan har genomförts bör den betraktas som olaglig i enlighet med artikel 1 b och 1 f i förordning (EG) nr 659/1999.

### 4.3 Stödets förenlighet

- (41) Ändringen av det statliga stödet enligt det första alternativ som beskrivs i skäl 0 tar bort den fördel som från början gavs stödmottagarna genom att den minskar stödnivån ned till den nivå som anges i gemenskapsramarna för FoU (50 % för industriell forskning och 25 % för utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet, plus eventuell bonus). Utöver återkravet av överskottsstödet med ränta sträcker sig villkoren för återbetalning av resterande stöd längre än kraven i gemenskapsramarna för FoU. Det anpassade stödet är därmed förenligt med dessa rambestämmelser.
- (42) Ändringen av det stöd som beviljats enligt det andra alternativ som beskrivs i skälen (29)–(36) anpassar villkoren för återbetalning i enlighet med kommissionens praxis: Återbetalningen görs stegvis och uppgår om projektet lyckas till det nominella kapitalbeloppet för förskottet och upplupen ränta. Det anpassade stödet är därmed förenligt med kommissionens praxis.
- (43) I tabellerna 1 och 2 anges de företag som hittills har gynnats av stödordningen. De belgiska myndigheterna åtar sig att annullera den ytterligare fördel som de tillfälligt beviljat dessa företag jämfört med de mottagare av stöd i form av återbetalningspliktiga förskott som kommissionen hittills har undersökt. Dessutom åtar sig de belgiska myndigheterna att iaktta kommissionens praxis i fråga om villkoren för återbetalning om ytterligare förskott beviljas före utgången av 2006 med högre stödnivå än de stödnivåer som anges i gemenskapsramarna för FoU. De åtar sig också att vidta lämpliga åtgärder om nytt stöd beviljas enligt denna stödordning efter ikraftträdandet av gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation.

### 5. SLUTSATS

- (44) Kommissionen noterar att Belgien olagligt har genomfört stödordningen för forskning och utveckling inom luftfartssektorn till förmån för tillverkare av komponenter och motorer i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget. Belgien åtar sig emellertid att innan den 31 december 2006 anpassa detta statliga stöd i enlighet med gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling och med kommissionens praxis.

### HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

#### Artikel 1

Det stöd som Belgien beviljat tillverkare av komponenter och motorer inom luftfartssektorn enligt stödordningen för forskning och utveckling är förenligt med den gemensamma marknaden på de villkor som anges i artikel 2.

#### Artikel 2

Belgien skall kräva att de företag som tagit emot stöd enligt den stödordning som avses i artikel 1 återbetalar förskotten i enlighet med en av de två metoder som beskrivs i skälen 0–(36).

För detta ändamål skall Belgien senast den 31 december 2006 ändra sina avtal med de företag som omfattas av den stödordning som avses i artikel 1 för att anpassa dessa i enlighet med de modellavtal som de belgiska myndigheterna den 23 november 2006 lämnade till kommissionen och som innehåller de nya villkor för återbetalning som beskrivs i skälen 0–(36).

De ändrade och undertecknade avtalen skall lämnas till kommissionen senast den 31 december 2006.

#### Artikel 3

Belgien skall inom två månader från mottagandet av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

#### Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Konungariket Belgien.

Utfärdat i Bryssel den 6 december 2006.

*På kommissionens vägnar*

Neelie KROES

*Ledamot av kommissionen*